

Keskustelu tulkin välityksellä

Ohjeet lyhyesti

Kahden erikielisen osapuolen välinen keskustelu ei ole mahdollista ilman tulkkia.

Tavoitteena on, että tulkattu keskustelu on mahdollisimman paljon tavallisen keskustelun kaltainen.

On kuitenkin asioita, jotka on hyvä pitää mielessä käytäessä keskustelua tulkin välityksellä.

Tässä esitteessä kerrotaan lyhyesti tulkin toiminnasta keskustelujen aikana ja sen merkityksestä tulkin välityksellä puhuvalle.

Esitteessä otetaan myös esille asioita, jotka on erityisen tärkeää huomioida tulkin välityksellä keskusteltaessa.

Tulkin toiminta

Ammattieettinen säännöstö sitoo tulkkina toimivia. Työssään tulkki toimii seuraavien eettisten pääsäännösten mukaan:

- Tulkki tulkkaa kaiken, mitä keskustelun aikana sanotaan jättämättä mitään pois, muuttamatta tai lisäämättä mitään
- Tulkki on puolueeton tulkkutilanteessa eikä anna omien asenteidensa ja mielipiteidensä vaikuttaa tulkkaukseen
- Tulkki ei ota vastaan muita tehtäviä tulkkauksen yhteydessä
- Tulkilla on vaitiolovelvollisuus

Tulkin vaitiolovelvollisuuden merkitys

- Tulkki ei saa antaa mitään tulkkaustehtävän yhteydessä saamiaan tietoja ulkopuolisille.
- Tulkki ei saa antaa edellä mainittuja tietoja kenellekään, ei myöskään esimiehilleen, kollegoilleen eikä perheelleen.
- Vaitiolovelvollisuus on voimassa myös sen jälkeen, kun tulkki on lopettanut tulkin tehtävässä toimimisen.

Tulkin ammattisäännösten merkitys sinulle tulkin käyttäjänä

- Vastaat itse kaikesta, mitä sanot keskustelun aikana.
- Tulkki ei vastaa tulkattavien toinen toisilleen antamien tietojen paikkansapitävyydestä.
- Tulkki ei voi pitää kirjaa siitä, mitä tulkattavat ovat sanoneet toisilleen.
- Tulkki ei voi toimia kummankaan tulkattavan edustajana tai asiamiehenä.
- Tulkin on kieltäydyttävä tulkkauksesta, kun hän on jäävi, eli jos hän on jommankumman tulkattavan sukulainen, puoliso tai kihlattu, osapuoli asiassa tai toiminut siinä jommankumman tulkattavan etujen mukaisesti.
- Tulkin täytyy kieltäytyä tulkkauksesta, jos hän ei voi suorittaa tulkausta asianmukaisella tavalla.

Tärkeää muistaa keskustelussa tulkin välityksellä

- Puhu keskustelukumppanisi kanssa, älä puhu hänestä.
- Kohdista puheesi keskustelukumppanillesi, ei tulkille. Älä sano "kysy, haluaako hän...", vaan kysy suoraan "haluatko sinä...". Tällöin tulkki tulkkaa kysymyksen, ja keskustelusta tulee enemmän tavallisen keskustelun kaltainen.
- Jos joku asia on sinusta epäselvä tai et ole varma siitä, onko keskustelukumppanisi ymmärtänyt kaiken – kysy keskustelukumppaniltasi, ja tulkki tulkkaa kysymyksen.

Suunnittele mitä sanot

- Painota sinulle tärkeitä asioita.
- Käytä lyhyitä puheenvuoroja ja anna tulkille mahdollisuus tulkata. Tällöin tulkkaukset onnistuvat parhaiten ja keskustelukumppani voi vastata tai esittää kommenttinsa, kuten tavallisessa keskustelussa.
- Esitä asiasi selkeästi ja konkreettisesti. Jos käytät esimerkiksi sananparsia, sinun tulee samalla selittää, mitä niillä haluat sanoa.

On myös hyvä tietää

että ilmeillä ja elekielellä, joilla yleensä tuetaan sanallista viestintää tavallisessa keskustelussa, on vähemmän merkitystä tulkatussa keskustelussa. Vuoropuhelu tulkin välityksellä muistuttaa siksi enemmän puhelinkeskustelua, jossa myös sanat ja ääni johdattelevat viestin tulkinnassa.

että joillakin **eleillä** voi olla eri merkitys eri kielikulttuureissa (esimerkiksi nyökkäys, joka Ruotsin kulttuurissa merkitsee suostumusta, voi muulla taholla merkitä kieltä). Tällaiset seikat on pidettävä mielessä tulkin välityksellä tapahtuvassa viestinnässä.

että tulkkaukset on rasittavaa. Tulkin täytyy keskittyä täysipainoisesti tulkkaukseen eikä hän voi kielellisen tehtävänsä ohella tehdä muita tehtäviä. Tulkki väsyvät myös nopeammin kuin tulkattavat ja tarvitsee taukoja työssään.

Keskustelu tulkin välityksellä (artnr 2016-6-32)
kan laddas nerfrån Socialstyrelsens webbplats
www.socialstyrelsen.se/publikationer